

ROMANIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE SI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Decizia nr. 2696

Dosar nr.3142/2/2009

Ședința publică de la 12 iulie 2011
Completul compus din :

Corina Jijîie - Președinte
Victor Cameniță Pașca - Judecător
Traian Gherasim - Judecător

Magistrat asistent : Otilia Constantin

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație si Justiție a fost reprezentat de procuror Oana Dorde.

La 28 iunie 2011 s-au luat în examinare recursurile declarate de inculpații *Boștină Doru Cătălin, Popa Marinela Carmen și partea civilă Gruia (fostă Răducu) Florina Mihaela* împotriva sentinței penale nr.125 din 1 aprilie 2011 a Curții de Apel București, Secția a II-a penală.

Dezbaterile au fost consemnate în încheierea din 28 iunie 2011, iar pronunțarea deciziei s-a amânat la 12 iulie 2011.

CURTEA

Asupra recursurilor de față,
În baza lucrărilor din dosarul cauzei, constată următoarele :
Prin sentința penală nr. 152/F/2011 din 1 aprilie 2011, pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a II-a penală, a fost admisă cererea procurorului de schimbare a încadrării juridice, astfel că, în baza art. 334 C.proc.pen., s-a dispus, în privința inculpatului *Boștină Doru Cătălin*, schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina acestuia, din două infracțiuni de fals în înscrisuri sub semnătură privată în concurs real, prevăzută de art. 290 C.pen., cu aplicarea art. 33 lit. a C.pen., într-o singură infracțiune de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art.290 C.pen. respectiv din 8 infracțiuni de uz de fals în concurs real, prevăzute de art. 291 C.pen., cu aplicarea art. 33 lit. a C.pen., într-o singură

infracțiune de uz de fals, în formă continuată, prevăzută de art. 291 C.pen., cu aplicarea art. 41 alin. 2 C.pen. Totodată, în baza art. 290 C.pen. a fost condamnat inculpatul Boștină Doru Cătălin la o pedeapsă de 3 luni închisoare și s-a făcut aplicarea dispozițiilor art. 71 și art. 64 lit. a teza a II-a și lit. b C.pen. Același inculpat, în baza art. 291 C.pen., cu aplicarea art. 41 alin. 2 C.pen., a fost condamnat la o pedeapsă de 3 luni închisoare, făcându-se aplicarea dispozițiilor art. 71 și art. 64 lit. a teza a II-a și lit. b C.pen.

În baza art. 33 lit. a – art. 34 lit. a C.pen., s-a dispus ca inculpatul Boștină Doru Cătălin să execute pedeapsa cea mai grea, de 3 luni închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 71, art. 64 lit. a teza a II-a și lit. b C.pen. Totodată, în baza art. 81 C.pen. a fost suspendată condiționat executarea pedepsei rezultante, pe un termen de încercare de 2 ani și 3 luni, stabilit conform art. 82 C.pen., iar în baza art. 359 C.proc.pen., s-a atras atenția inculpatului asupra dispozițiilor art. 83 C.pen., făcându-se aplicarea și a prevederilor art. 71 alin. 5 C.pen.

Prin aceeași sentință penală nr. 152/F/2011 din 1 aprilie 2011, inculpata Popa Carmen Marilena, în baza art. 289 C.pen., a fost condamnată la o pedeapsă de 6 luni închisoare, făcându-se aplicarea dispozițiilor art. 71, art. 64 lit. a teza a II-a și lit. b și c C.pen. În temeiul art. 85 C.pen., s-a anulat suspendarea condiționată a executării pedepsei de 6 luni închisoare, aplicată prin sentința penală nr. 192 din 9 iulie 2008 a Curții de Apel București, definitivă prin decizia penală nr. 2574 din 29 iunie 2010 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și s-a contopit pedeapsa de 6 luni aplicată în cauză cu pedeapsa aplicată prin sentința penală nr. 192 din 9 iulie 2008 a Curții de Apel București, inculpata având de executat 6 luni închisoare.

Aceeași inculpată – Popa Carmen Marilena, în baza art. 289 C.pen. a fost condamnată la o pedeapsă de 6 luni închisoare și s-a făcut aplicarea dispozițiilor art. 71, art. 64 lit. a teza a II-a și lit. b și c C.pen. În baza art. 85 C.pen. a fost anulată suspendarea condiționată a executării pedepsei de 6 luni închisoare, aplicată prin sentința penală nr. 192 din 9 iulie 2008 a Curții de Apel București, definitivă prin decizia penală nr. 2574 din 29 iunie 2010 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și a contopit, potrivit art. 36 C.pen., pedeapsa de 6 luni aplicată în cauză cu pedeapsa aplicată prin sentința penală nr. 192 din 9 iulie 2008 a Curții de Apel București, inculpata având de executat 6 luni închisoare.

Tot prin sentința penală nr. 152/F/2011 din 1 aprilie 2011, inculpata Popa Carmen Marilena a fost condamnată, în baza art. 246

C.pen., la o pedeapsă de 6 luni închisoare, cu aplicarea dispozițiilor art. 71 și art. 64 lit. a teza a II-a și lit. b C.pen. Totodată, în temeiul art. 85 C.pen., s-a anulat suspendarea condiționată a executării pedepsei de 6 luni închisoare, aplicată prin sentința penală nr. 192 din 9 iulie 2008 a Curții de Apel București, definitivă prin decizia penală nr. 2574 din 29 iunie 2010 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și s-a contopit, potrivit art. 36 C.pen., pedeapsa de 6 luni aplicată în cauză cu pedeapsa aplicată prin sentința penală nr. 192 din 9 iulie 2008 a Curții de Apel București, inculpata având de executat 6 luni închisoare.

De asemenea, s-a dispus ca în baza art. 33 lit. a – art. 34 lit. a C.pen., inculpata să execute pedeapsa cea mai grea de 6 luni închisoare, iar, în baza art. 81 C.pen., a fost suspendată condiționat executarea pedepsei rezultante, pe un termen de încercare de 2 ani și 6 luni, stabilit conform art. 82 C.pen.

În baza art. 359 C.proc.pen., a fost atrasă atenția inculpatei asupra dispozițiilor art. 83 C.pen. și s-a făcut aplicarea art. 71 alin. 5 C.pen.

Totodată, Secția a II-a penală a Curții de Apel București, prin sentința penală nr. 152/F/2011 din 1 aprilie 2011, în baza art. 14 alin. 3 lit. a C.proc.pen., cu referire la art. 445 C.proc.pen., a dispus anularea înscrisurilor falsificate, respectiv actul constitutiv și statutul fundației „Everlex”, respectiv încheierea de autentificare nr. 4520/6 noiembrie 2003 și încheierea de legalizare a semnăturii nr. 931375.11.2003 a Biroului notarului public Popa Carmen Marilena.

De asemenea, în baza art. 14 cu referire la art. 346 C.proc.pen., s-a luat act că partea civilă, prin concluziile scrise, a renunțat la despăgubirile civile, iar în baza art. 199 alin. 3 C.proc.pen., au fost respinse ca nefondate cererile părții civile scutire, respectiv de reducere a cuantumului amenzii judiciare aplicate potrivit art. 198 alin. 2 C.proc.pen.

În baza art. 191 alin. 1 și 2 C.proc.pen., a fost obligat fiecare inculpat la câte 1.000 lei cheltuieli judiciare statului.

Pentru a pronunța sentința penală mai sus arătată, prima instanță, analizând materialul probator administrat atât în cursul urmăririi penale cât și al judecării, în raport de exigențele art. 62 C.pen., a reținut următoarea situație de fapt :

La data de 5.11.2003, respectiv la data de 6.11.2003, inculpata *Popa Marilena Carmen*, în calitate de notar public, a procedat la legalizarea declarației specimen de semnătură și la autentificarea, în lipsa părții civile Răducu Gruia (fostă Boștină) Florina Mihaela a unei

declarații cu privire la intrarea imobilului situat în București, strada Păunescu Paltin nr. 10, sector 3, ca aport în natură, în activul patrimonial al Fundației „Everlex”.

De asemenea, aceeași inculpată, prin încheierea nr. 4520/6.11.2003, a atestat, în mod nereal că partea vătămată s-a prezentat la sediul biroului notarial din București, strada Logofăt Luca Stroici nr. 16 A , sector 2, unde a consimțit la autentificare și a semnat declarația sus-menționată, în calitate de declarant.

Autentificarea a avut drept consecință pierderea de către partea vătămată Răducu Gruia (fostă Boștină) Florina Mihaela, fără știrea și consimțământul său a dreptului de coproprietate asupra imobilului respectiv, dobândit în timpul căsătoriei cu inculpatul Boștină Doru Cătălin, prin transferul imobilului în cauză în patrimoniul Fundației „Everlex”.

Acesta din urmă, atât în actul constitutiv și statutul Fundației „Everlex”, adoptate la data de 15.09. 2003, cât și în cuprinsul actului adițional la statutul aceleiași fundații, semnat la data de 10.02.2004 și prezentat ulterior Direcției Venituri din cadrul Consiliului Local al Sectorului 3 București pentru rectificarea obligațiilor fiscale privind terenul situat în București, , a menționat, în calitate de fondator unic, că activul patrimonial inițial al fundației se compune din acest imobil, deși coproprietara, partea vătămată Răducu Gruia (fostă Boștină) Florina Mihaela nu și-a dat consimțământul în sensul scoaterii acestuia din masa bunurilor comune și al constituirii acestuia ca aport în natură la înființarea fundației respective.

Actul constitutiv și statutul fundației cu mențiunea falsă și declarația falsă autentificată la Biroul Notarului Public „CARMEN MARILENA POPA” au fost ulterior folosite de către inculpatul Boștină Doru Cătălin la Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului - Direcția Juridică în vederea obținerii avizului necesar dobândirii personalității juridice, la Judecătoria Sectorului 3 București, în vederea înscrierii în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor, la Administrația Finanțelor Publice Sector 3 București, în vederea înregistrării fiscale a fundației, precum și la Biroul de Carte Funciară de pe lângă Judecătoria Sectorului 3 București, în vederea intabulării dreptului de proprietate al fundației respective.

S-a reținut că în faza de urmărire penală și la cercetare judecătorească, inculpații au negat constant săvârșirea faptelor (filele 103-107, 112-119 dosar de urmărire penală, filele 228, vol. I, fila 117 vol. II dosar de fond), însă declarațiile lor nu satisfac exigențele art. 69

C.proc.pen. întrucât nu sunt susținute de fapte sau împrejurări ce rezultă din materialul probator administrat în cauză.

În declarația din 18.09.2007 (filele 112-114 vol. I dosar de urmărire penală), inculpatul Boștină Doru Cătălin a precizat că deși „*declarația autenticată nr. 4520/6.11.2003 a fost semnată în mod cert de către fosta sa soție, partea civilă Răducu Gruia (fostă Boștină) Florina Mihaela nu-și amintește dacă a fost de față în momentul respectiv, aspect care pune sub semnul întrebării veridicitatea afirmației inițiale, dat fiind evidentul parado x: dacă nu își amintește să fi fost de față, de unde știe că partea civilă a semnat declarația ?*

Prima instanță a apreciat că pe aceeași linie a echivocului se înscrie și poziția inculpatei Popa Carmen Marilena care afirmă cu certitudine că partea civilă a semnat în fața sa declarația, dar nu-și amintește dacă de față era și coinculpatul Boștină Doru Cătălin.

În sprijinul ideii că partea civilă nu a avut cunoștință de pretinsa sa declarație, instanța a reținut și declarația martorei Răducu Nicoleta Orania, angajată în cadrul cabinetului de avocatură „Boștină și asociații”, care a precizat că „*cererea în baza căreia a fost autenticată declarația notarială din 6 noiembrie 2003 a fost formulată de către mine și depusă personal la Biroul Notarului Public „Carmen Marilena Popa, cu care colaborează societatea de avocați. Nu îmi amintesc dacă textul declarației respective a fost redactat la sediul asociației de avocați”* (filele 163-164 vol. II dosar de urmărire penală, fila 19, vol. II dosar de fond), precum și conduita martorului Mihai George Cristian (avocat în perioada 2001-2006 în cadrul cabinetului de avocatură „Boștină și asociații”), care a declarat că formularul tip al cererii care a stat la baza emiterii înscrisului de legalizare a semnăturii nr. 9313/5.11.2003 a fost completat, cu excepția mențiunii „*leg. semnătură*” de către el la sediul biroului notarial 8 filele 165 - 168 vol. II dosar de urmărire penală, fila 286 vol. I dosar de fond), justificându-se întrebarea : dacă partea civilă era de față pentru a da această declarație, de ce a fost nevoie ca martorul să se deplaseze la sediul biroului notarial și să completeze el cererea?

Un aspect relevant a fost considerat ca rezultând din declarația martorei Nicolaescu Stoica Irene Juanitta (angajată la Biroul Notarului Public „Carmen Marilena Popa”) și anume acela că textele celor două declarații nu au fost întocmite la sediul biroului notarial, „*caracterele scrierii fiind diferite*”, împrejurare care converge și ea, ca și celelalte care rezultă din coroborarea materialului probator administrat în cauză către concluzia din actul de inculpare că nu partea civilă este

„autoarea” declarației în discuție (filele 176-177 vol. II dosar de urmărire penală, fila 20 vol. II dosar de fond).

Martorii Bîrcă Andrei Anișoara, Stan Marina și Stroe Mircea (filele 169-170, 171 vol. II dosar de urmărire penală, respectiv filele 284, 285 vol. I dosar de fond) nu au declarat aspecte relevante, aspect justificat prin aceea că deși aceștia au fost sau sunt angajați fie la cabinetul de avocatură al inculpatului Boștină Doru Cătălin, fie la Biroul Notarului Public „Carmen Mrilena Popa”, nu au fost implicați în activitatea de obținere/semnare a declarațiilor incriminate.

În ceea ce o privește pe partea civilă Răducu Gruia (fostă Boștină) Florina Mihaela, aceasta a declarat în mod constant, atât în faza de urmărire penală (filele 11-14, 21-22), cât și de cercetare judecătorească (fila 283 vol. I dosar de fond) că nu a avut cunoștința și nu și-a dat consimțământul în sensul scoaterii imobilului din strada de la masa bunurilor comune și al constituirii acestuia ca aport în natură la înființarea fundației „Everlex” și nu a semnat nici declarația autenticată sub nr. 4520/6.11.2003 la Biroul Notarului Public „Carmen Marilena Popa” (filele 134-135 vol. I dosar de urmărire penală) și nici declarația specimen de semnătură purtând încheierea de legalizare nr. 9313/5.11. 2003 (filele 138- 141 vol. I dosar de urmărire penală).

S-a constatat că declarațiile sale satisfac exigențelor art. 75 C. proc.pen. coroborându-se cu fapte și împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză.

În cauză au fost efectuate 3 rapoarte de expertiză criminalistică grafică, 2 în faza de urmărire penală (filele 26-42, 97-104, vol. II dosar de urmărire penală) și unul în faza cercetării judecătorești (filele 140-159 vol. II dosar de fond), având în final aceeași concluzie, în sensul că semnăturile de pe înscrisurile în litigiu nu au fost executate de către partea civilă Răducu Gruia (fostă Boștină) Florina Mihaela.

Necesitatea efectuării în faza cercetării judecătorești a unei noi expertize grafice, deși în cauză fuseseră efectuate încă două expertize ale căror concluzii nu erau contradictorii (una de către Laboratorul Interjudețean de Expertize Criminalistice București (filele 26-42, vol. II dosar de urmărire penală), cealaltă de către Institutul Național de Expertize Criminalistice (filele 97-104, vol. II dosar de urmărire penală) a fost determinată pe de-o parte de respectarea dreptului la apărare, iar, pe de altă parte, de obligația verificării apărărilor inculpaților în raport și de existența unor posibile înscrisuri noi pe care cele două expertize anterioare să nu le fi avut în vedere.

Aprecierea concluziilor expertizelor efectuate în cauză a fost condiționată de împrejurarea potrivit căreia, dintre înscrisurile prezentate și care au fost evaluate drept scripte de comparație, partea civilă însăși nu și-a însușit semnăturile existente pe înscrisul intitulat S.C. IMOBINVEST CONSTRUCT S.R.L. București, Formulă F3, Raportare statistică privind operațiunile valutare de capital de natura datoriei private externe pe termen mediu și lung, datat 3.03.2000, actul adițional la contractul de închiriere din data de 25.10.2002 încheiat între S.C. IMOBINVEST CONSTRUCT S.R.L. București și S.C. ROMIMOBILIARIA S.R.L. București, cerere de deschidere cont curent pentru persoane juridice formulată la data de 22.07.2004 pe numele Boștină Florina, înscrisul intitulat S.C. IMOBINVEST CONSTRUCT S.R.L. București, Formulă F3, Raportare statistică privind operațiunile valutare de capital de natura datoriei private externe pe termen mediu și lung, înregistrat la Banca Națională a României sub nr. 12967/16.03.2004, contractul nr. 50/1.05.2004, încheiat între S.C. GLOBAL SECURITY SISTEM S.A. București și S.C. ROMIMOBILIARIA S.R.L. București (filele 17-24 vol. II dosar de urmărire penală).

Cât privește susținerea inculpaților, potrivit cărora nici expertiza dispusă în faza de cercetare judecătorească nu a avut în vedere toate înscrisurile produse drept scripte de comparație, chiar dacă au fost recunoscute de către partea civilă (fila 216 vol. II dosar de fond) aceasta a fost apreciată ca nefiind reală, expertul precizând expres că *„procedându-se la compararea tuturor semnăturilor indicate ca reprezentând piese de comparație, examinarea punctuală a relevat că doar o parte din semnăturile în litigiu prezintă corespondențe depline cu acest tablou și că doar acest material comparativ cert se află pe actele individualizate mai jos:*

- *declarația olografă pe numele „Boștină Florina Mihaela”* (fila 21 vol. I dosar de urmărire penală); *act constitutiv al S.C. Event 4 You SRL* (fila 156 vol. I dosar de urmărire penală); *contract de cesiune* (fila 161 vol. I, dosar de urmărire penală); *declarație pe propria răspundere* (fila 164 vol. I dosar de urmărire penală); *Hotărârea Adunării Generale a Asociaților S.C. IZOLEX SRL* (fila 172 vol. I dosar de urmărire penală); *act adițional la Actul Constitutiv al S.C. IZOLEX SRL* (fila 177 vol. I dosar de urmărire penală); *cererea din 3.10.2005 adresată „DOMNULE PROCUROR”* (fila 6 vol. II dosar de urmărire penală); *proces-verbal din 31.10.2005* (fila 22 vol. II dosar de urmărire penală); *declarația olografă dată în fața organelor de poliție la 13.03.2007* (fila 54-55 vol. II dosar de urmărire penală); *Hotărârea Adunării Generale a Asociaților S.C. Anca*

Alexandrescu Project Promotion SRL nr.2 din 10.02.2006 (fila 65 vol.II dosar de urmărire penală); act adițional la Actul Constitutiv al S.C. A.A. Marketing and management SRL (fila 75 vol.II dosar de urmărire penală); decont privind taxa pe valoarea adăugată (fila 50 vol.II dosar instanță); declarație - specimen de semnătură (fila 76 vol.2 dosar instanță); Hotărârea AGA S.C. A.A. PROJECT PROMOTION SRL nr.2/2006 (fila 88 vol.2 dosar instanță); contractul de cesiune; Hotărârea AGA S.C. Izolex SRL nr.1/6.08.2003; act adițional la actul constitutiv al S.C. Izolex SRL atestat sub nr.48 din 6.08.2003 de avocat Doru Boștină (fila 8-12); act constitutiv al S.C. EVENT 4 YOU SRL atestat sub nr.40 din 6.08.2003 de avocat Doru Boștină; declarația - specimen de semnătură - vizată la Oficiul Registrului Comerțului la 14.07.2005; probe grafice date în fața organelor judiciare la 29.06.2005 (fila 95 vol.II dosar de urmărire penală).

Astfel, prima instanță nu a reținut critica potrivit căreia „expertiza încalcă dispozițiile încheierii de ședință din 25 noiembrie 2010 prin care instanța de judecată a dispus efectuarea expertizei având drept scrise de comparație toate înscrisurile existente la dosarul cauzei unde la rubrica „semnătură” apare numele părții civile”, întrucât expertul a stabilit deosebiri evidente între semnăturile de pe înscrisurile considerate material comparativ cert și cele de pe declarațiile în litigiu, aspect care face superfluă o altă analiză comparativă cu semnături de pe alte înscrisuri.

Acesta a fost și considerentul pentru care prima instanță a respins ca nefondate obiecțiunile la raportul de expertiză grafică, în raport de împrejurarea că în cauză, atât în faza de urmărire penală, cât și de cercetare judecătorească s-a depus distinct și punctul de vedere al expertului parte.

Totodată, prima instanță a respins concluziile acestuia conform cărora „semnătura din dreptul rubricii declarații - Florina Mihaela Boștină de pe declarația autentificată sub nr. 4520/6.11.2003 la Biroul Notarului Public Carmen Marilena Popa din București a fost executată de Boștină Florina Mihaela (actualmente Gruia), dat fiind că, pe de-o parte, expertul parte ignoră chiar normele de efectuare a expertizei nestabilind un material comparativ cert pentru toate formele grafice din semnătură, ci câte un material distinct pentru fiecare formă grafică („o primă, a doua, a treia, a patra variantă” pentru semnături), iar, pe de altă parte, deoarece acesta a luat drept material comparativ cert chiar înscrisuri contestate de către partea civilă ca fiind semnate de ea, (cum ar fi cererea de deschidere cont curent pentru persoane juridice formulată la data de 22.07.2004 pe numele Boștină Florina,

respectiv înscrisul intitulat „S.C. IMOBINVEST CONSTRUCT S.R.L.” București, Formulă F3, Raportare statistică privind operațiunile valutare de capital de natura datoriei private externe pe termen mediu și lung, înregistrat la Banca Națională a României sub nr. 12967/16.03.2004, fila 165 vol. II dosar de fond).

Revenirea instanței asupra dispoziției de a se lua un supliment de declarație părții civile a avut în vedere împrejurarea potrivit căreia eventualele sale precizări asupra contractului de comodat bun imobil (filele 247-249 vol. II dosar de fond) nu sunt relevante, câtă vreme prin încheierea unui asemenea act nu s-a înstrăinat proprietatea și deci nu s-a scos imobilul în discuție din masa bunurilor comune, ci doar folosința, împrejurare care nu e în măsură să justifice apărarea inculpatului Boștină Doru Cătălin, conform căreia partea civilă Răducu Gruia (fostă Boștină) Florina Mihaela a fost de acord cu demersul său privind patrimoniul Fundației „Everlex”.

Referitor la infracțiunea incriminată în art. 290 Cod penal în speță, prima instanță a constatat că faptele inculpatului Boștină Doru Cătălin de a fi inserat atât în cuprinsul actului constitutiv, cât și în cel al statutului Fundației „Everlex”, mențiunea necorespunzătoare adevărului, potrivit căreia activul patrimonial se compunea din aportul inițial în natură, constând în întregul imobil situat în București, strada și prezentarea acestor înscrisuri inculpatei Popa Marilena Carmen în vederea autentificării, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, fiind vorba de o unitate naturală de infracțiune, justificată prin aceea că *se realizează în mod natural o sudură între actele prin care se înfăptuiește executarea elementului material al infracțiunii.*

Cât privește momentul săvârșirii faptei, deși s-a reținut că mențiunile din actul constitutiv și statutul Fundației „Everlex” au fost făcute în 15.09.2003 (filele 25, 35 vol. I dosar de urmărire penală), instanța a constatat că infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură a căpătat concretețe în momentul în care înscrisurile au fost prezentate pentru autentificare, respectiv în data de 3.10.2003 (fila 29 vol I dosar de urmărire penală), împrejurare în raport de care constată că termenul de prescripție specială a răspunderii penale nu s-a împlinit la acest moment.

Cu privire la întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii, nu a fost reținută opinia apărării potrivit căreia „*atestarea în actul constitutiv și în statutul fundației „Everlex” că activul patrimonial se compune din aportul inițial în natură constând în imobilul situat în București, strada nu reprezintă o mențiune necorespunzătoare*

adevărului”, din moment ce pentru a dobândi o asemenea destinație era nevoie de acordul de voință al ambilor proprietari, iar partea civilă nu și-a dat un asemenea acord.

Nici aserțiunea apărării privind *„inexistența acțiunii de fraudă din partea inculpatului Boștină Doru Cătălin cu privire la acest imobil, în dauna fostei sale soții*”, nu a fost reținută întrucât mențiunile din actul constitutiv și statutul Fundației „Everlex au fost făcute în 15.09.2003 (filele 25, 35 vol. I dosar de urmărire penală) și prezentate pentru autentificare în 3.10.2003 (fila 29 vol. I dosar de urmărire penală), statutul fiind rectificat prin încheierea nr. 9324/5.11.2003 (fila 30 vol. I dosar de urmărire penală), deci înainte ca partea civilă să-și exprime așa-zisul acord prin declarația autentificată în 6 noiembrie 2003.

S-a argumentat că prin mențiunile din actul constitutiv și statutul Fundației „Everlex” în scopul producerii consecinței juridice a scoaterii imobilului din strada Păunescu Paltin nr. 10, sector 3 de la masa bunurilor comune și a constituirii acestuia ca aport în natură la înființarea fundației „Everlex” a avut loc o *„alterare”* a înscrisurilor respective, care reprezintă în fapt una din modalitățile alternative de săvârșire a infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată.

Referitor la faptele inculpatului Boștină Doru Cătălin de a fi folosit actul constitutiv și statutul Fundației „Everlex” în formă autentică, cunoscând că acestea cuprind mențiuni false, pentru obținerea avizului nr. 1207/24.10.2003, emis de către Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului - Direcția Juridic, în vederea dobândirii personalității juridice de către fundația respectivă, pentru înscrierea aceleiași fundații în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor, ținut la grefa Judecătoriei Sector 3 București, pentru obținerea certificatului de înregistrare fiscală, emis la data de 16.01.2004 de Administrația Finanțelor Publice Sector 3 București, precum și intabularea în Cartea Funciară nr. XXXXX, privind imobilul situat în București, strada, a dreptului de proprietate al Fundației „Everlex”, acestea întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de uz de fals, prevăzută de art. 291 Cod penal.

S- a arătat că susținerile apărării potrivit cărora *„infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 290 Cod penal include în conținutul ei și folosirea înscrisului falsificat, astfel că nu se poate reține ca infracțiune distinctă, uzul de fals”* nu sunt reale deoarece, în speță, inculpatul Boștină Doru Cătălin a folosit în scopul producerii unei consecințe juridice un alt înscris (declarația părții civile autentificată prin încheierea nr. 4520/6.11.2003) decât cel pe

care l-a falsificat personal (actul constitutiv și statutul Fundației „Everlex), or, raționamentul invocat de apărare vizează exclusiv situația în care falsificarea și folosirea de către falsificator privește unul și același înscris.

S-a constatat că în speță sunt aplicabile dispozițiile art. 41 alin. 2 Cod penal, având în vedere împrejurarea că este vorba de o infracțiune continuată, existența ei fiind argumentată prin faptul că în momentul luării rezoluției infracționale, făptuitorul și-a reprezentat activitatea infracțională pe care urma să o desfășoare ulterior, în ansamblu, cel puțin în linii generale.

Astfel, în baza art. 334 C.proc.pen. s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina inculpatului Boștină Doru Cătălin din 2 infracțiuni de fals în înscrisuri sub semnătură privată în concurs real, prevăzută de art. 290 Cod penal, cu aplicarea art. 33 lit. a Cod penal într-o singură infracțiune de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 290 Cod penal, respectiv din 8 infracțiuni de uz de fals în concurs real, prevăzută de art. 291 Cod penal, cu aplicarea art. 33 lit. a Cod penal, într-o singură infracțiune uz de fals în formă continuată, prevăzută de art. 291 Cod penal, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal.

Referitor la inculpata Popa Marilena Carmen, s-a reținut că faptele sale prin care a procedat la falsificarea încheierii de autentificare nr. 452076.11.2003, respectiv a încheierii de legalizare a semnăturii nr. 9313/5.11.2003, cu prilejul întocmirii acestora, atestând în mod nereal că partea vătămată Răducu Gruia (fostă Boștină) Florina Mihaela și-a dat consimțământul la autentificare și a semnat în fața sa declarațiile în cauză, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de fals intelectual, prevăzută de art. 289 Cod penal (2 fapte) în concurs real.

Obiectul juridic al infracțiunii îl constituie încrederea publică în realitatea și autenticitatea înscrisurilor oficiale întocmite de către un notar public, fiind indiscutabil că inculpata Popa Marilena Carmen, notar public, poate fi subiect activ calificat al acesteia infracțiuni, în același sens fiind și opinia instanței supreme.

Notarul public este investit să îndeplinească, potrivit legii, un serviciu de interes public și, în același timp, se află în serviciul biroului notarial care este înființat de ministrul justiției. În speță sunt întrunite toate elementele constitutive ale infracțiunii (latura obiectivă - atestarea împrejurării necorespunzătoare adevărului conform căreia partea vătămată s-a prezentat la Biroul notarial al inculpatei Popa Marilena Carmen, a consimțit la autentificare și a semnat declarația

în litigiu - urmarea socialmente periculoasă - crearea unei stări de pericol pentru încrederea publică în autenticitatea și realitatea conținutului declarațiilor notariale - latura subiectivă - intenția, folosindu-se sintagma „cu știință”.

Cât privește, fapta inculpatei Popa Marilena Carmen de a fi procedat la autentificarea declarației nr. 4520/6.11.2003 în lipsa părții vătămate Răducu Gruia(fostă Boștină) Florina Mihaela, cu încălcarea dispozițiilor art. 60 și 64 din Legea nr. 36/12.05.1995 a notarilor publici și a activității notariale (potrivit cărora în cadrul procedurii de autentificare a declarației notarul are obligația de a lua în prealabil consimțământul ambelor părți și de a asista la semnarea înscrisului respectiv de către acestea) și prin aceasta de a vătămă interesele legale ale susnumitei, prin pierderea dreptului de coproprietate asupra imobilului situat în București, (evaluat în august 2003 la suma de 564 ROL), acesta fiind scos din patrimoniul comun al foștilor soți fără consimțământul părții vătămate, s-a reținut că aceasta întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor, prevăzută de art. 246 Cod penal.

Din aceleași considerații expuse mai sus cu privire la infracțiunea de fals intelectual, apreciem că inculpata, notar public, este subiect activ calificat al infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor, în speță fiind întrunite toate elementele constitutive ale infracțiunii(latura obiectivă - întocmirea defectuoasă a actului de autentificare prin nerespectarea dispozițiilor art. 60 și 64 din Legea nr. 36/12.05.1995 a notarilor publici și a activității notariale -, urmarea socialmente periculoasă - pierderea de către partea vătămată a dreptului de coproprietate asupra imobilului situat în București, strada (evaluat în august 2003 la suma de 564 ROL), acesta fiind scos din patrimoniul comun al foștilor soți fără consimțământul acesteia -, raportul de cauzalitate ex re, latura subiectivă, pe deplin dovedită.

Cât privește susținerea apărării referitoare la „lipsa motivului, a interesului pentru care inculpata Popa Marilena Carmen să fi acționat ilicit, s-a apreciat că aceasta nu este relevantă în raport de împrejurarea că infracțiunea prevăzută de art. 246 Cod penal fiind o infracțiune de serviciu, legea nu cere drept condiție vreun motiv sau scop special.

În procesul de individualizare a pedepsei aplicate inculpaților, au fost avute în vedere criteriile generale prevăzute în art.72 Cod penal, respectiv gradul de pericol social, generic și concret al faptelor, relevat

de limitele de pedeapsă prevăzute de lege, împrejurările concrete de săvârșire, natura infracțiunilor, precum și persoana inculpaților; s-a constatat că infracțiunea reprezintă, în ultima instanță o manifestare a persoanei făptuitorilor, iar pentru a se putea stabili un tratament de „resocializare” cât mai adecvat, este necesar să se cerceteze cu atenție personalitatea lor, toate datele biologice, psihologice și sociale privind persoana acestora, netrebuind ignorată nici împrejurarea că pedeapsa trebuie să aibă un caracter retributiv și să se bazeze pe responsabilitatea penală a infractorului.

La individualizarea judiciară a pedepsei aplicabile inculpaților, instanța a apreciat că se justifică stabilirea unor pedepse orientate către minimul prevăzut de lege, în măsură să-și atingă scopul preventiv – sancționator enunțat în art.52 Cod penal și să aibă, de asemenea, și acel caracter de exemplaritate care să preîntâmpine săvârșirea de fapte similare, o semnificație deosebită în aprecierea acestei concluzii având-o pe lângă circumstanțele reale ale faptelor și posibilitățile ridicate de resocializare, de reintegrare în societate ale inculpaților.

Totodată s-a arătat că nu poate face abstracție de atitudinea procesuală a inculpaților, nesinceră și îngreunând cercetările, pe care - raportat la dispozițiile art. 70 alin. 2 C.pen. - o va aprecia ca o împrejurare ce agravează răspunderea penală, câtă vreme aveau posibilitatea legală de a refuza să dea declarații, dar renunțând la acest drept au făcut declarații nesincere, în scopul îngreunării actului de justiție; astfel s-a considerat că nu se impune reținerea în favoarea inculpaților de circumstanțe atenuante, orientarea pedepselor către minimul special prevăzut de lege și suspendarea condiționată a executării pedepselor dând eficiență și circumstanțelor personale favorabile inculpaților.

Împotriva acestei sentințe, în termen legal, au declarat recurs inculpații Boștină Doru Cătălin și Popa Marilena Carmen, motivele fiind cele arătate în practica hotărârii.

Partea civilă Gruia (fostă Răducu) Florina Mihaela nu a motivat recursul.

Analizând cauza prin prisma motivelor de recurs invocate, cât și din oficiu, sub toate aspectele, potrivit art. 386⁶ alin. 3 C.proc.pen., Înalta Curte de Casație și Justiție constată că recursurile sunt nefondate și vor fi respinse, pentru considerentele ce urmează :

Așa cum rezultă din verificarea actelor dosarului, prima instanță, în baza evaluării proprii, juste, a probelor administrate în cursul urmăririi penale, a celor readministrare în condiții de oralitate,

nemijlocire și contradictorialitate în etapa cercetării judecătorești și a celor administrate, cu respectarea dreptului la apărare al părților, în această fază procesuală, a reținut corect starea de fapt, vinovăția inculpaților și încadrarea juridică a faptelor comise de către aceștia și pentru care s-a dispus condamnarea lor.

Inculpatul *Boștină Doru Cătălin* a criticat hotărârea primei instanțe în sensul că în ce privește infracțiunea de *fals în înscrisuri sub semnătură privată* se impune achitarea sa, în conformitate cu art. 11 pct. 2 lit. a C.proc.pen., raportat la art. 10 lit. a C.proc.pen., deoarece :

- în rechizitoriul nr. 872/P/2007 al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală pentru mai multe fapte pentru care a fost cercetat inculpatul, fapte în legătură cu declarația Florinei Mihaela Boștină autenticată sub numărul 4520/6 noiembrie 2003, despre care acesta nu ar fi știut că este falsă, în legătură cu instigarea la săvârșirea infracțiunilor de fals intelectual și abuz în serviciu contra intereselor persoanelor de către notarul Popa Marilena Carmen, ceea ce denotă neimplicarea inculpatului în ce privește semnarea declarației Florinei Mihaela Boștină, declarație autenticată sub numărul arătat mai sus, 4520/6 noiembrie 2003;

- în cazul infracțiunii prevăzută de art. 290 C.pen. acțiunea de contrafacere sau alterare se realizează asupra materialității înscrisului însuși, a formei materiale, a scrierii (instrumentum) și nu asupra conținutului, a împrejurărilor și faptelor despre care trebuie să se facă proba (negotium); deoarece alterarea înseamnă modificarea materială a redactării textului înscrisului, prin adăugiri, transformări, înlocuiri ștergeri de cuvinte ș.a., rezultă că ambele modalități de realizare a infracțiunii, respectiv contrafacerea și alterarea, presupun necesitatea prezența unui înscris preexistent, a cărui materialitate să fie modificată în modurile arătate ; astfel, în speță, inculpatul, cu ocazia redactării actului constitutiv și a statutului, a menționat la art. 5 și la art. 6 că activul patrimonial al Fundației se compune din apartamentul în natură constând în imobilul situat în București, str., fără să aibă, la acel moment, acordul expres al soției, care era coproprietar al imobilului, acordul urmând să fie obținut ulterior, în legătură cu acest aspect, instanța a reținut eronat că este vorba de o alterare a înscrisurilor prin inserarea unor mențiuni corespunzătoare, fără a ține seama că nu a existat un înscris preexistent, asupra căruia inculpatul să intervină, denaturând adevărul; în sprijinul acestei teorii

s-a invocat și decizia nr. 564/18 februarie 2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Înalta Curte reține următoarele :

În primul rând, astfel cum stabilește art. 317 C.proc.pen., instanța este ținută să judece doar infracțiunile cu care a fost sesizată, iar în interpretarea probelor cu privire la aceste infracțiuni nu se poate efectua un raționament juridic pornind de la fapte și împrejurări analizate exclusiv de procuror în faza de urmărire penală, cu privire la care acesta din urmă a apreciat că nu se impune trimiterea în judecată. Astfel, examinând dovezile referitoare la vinovăția inculpatului în legătură cu infracțiunile pentru care a fost trimis în judecată, instanța ține seama doar de probele administrate în cauză, pe care nu le poate corobora cu probele aflate în dosarul de urmărire penală, privind alte fapte, pentru care s-au adoptat soluții de către procuror.

În al doilea rând referitor la infracțiunea prevăzută de art. 290 C.pen., Înalta Curte reține că falsul în înscrisuri sub semnătură privată este fapta persoanei care contraface, plăsmuiește, în tot sau în parte, ori alterează, modifică un astfel de înscris, pentru a obține, prin aceasta, o probă scrisă, neconformă cu realitatea.

Falsificarea unui astfel de înscris înseamnă alterarea adevărului, operată asupra unui lucru, asupra unei chestiuni, care are legal însușiri probatorii.

Obiectul material al infracțiunii prevăzute de art. 290 C.pen. îl constituie înscrisul sub semnătură privată, contrafăcut sau alterat. Înscrisul falsificat constituie, în același timp, și produsul activității infracționale.

Falsificarea unui înscris sub semnătură privată nu este posibilă fără preexistența unei stări de fapt sau de drept, stare, în detrimentul căreia se creează o probă falsă, prin plăsmuirea sau alterarea unui înscris sub semnătură privată, căci în caz contrar, un înscris fals, care nu are nicio întrebuintare, care nu corespunde nici unei cerințe impuse de o stare de fapt, este un fals inutil și inofensiv, care nu cade sub incidența legii penale.

Totodată, Înalta Curte arată că elementul material al infracțiunii prevăzute de art. 290 C.pen. constă în acțiunea de falsificare prin vreunul din modurile arătate în art. 288 C.pen., adică prin contrafacerea scrierii ori a subscrierii sau prin alterarea în orice mod a unui înscris.

În cazul alterării prin adăugire, inserare, apare ca necesară o contrafacere a scrierii, fiind vorba despre același scris, de mână sau

dactilografiat, tehnoredactat, existând situații când, pentru a nu deveni suspect, datorită unor ștersături, modificări, adăugiri, falsificatorul preferă să contrafacă înscrisul *în întregime*.

Totodată, contrafacerea scrierii înseamnă și o imitare prin reproducerea conținutului obișnuit al înscrisului falsificat (de exemplu un act constitutiv al unei societăți ori fundații trebuie să conțină mențiunile obișnuite, reale ale unui astfel de înscris), fără o astfel de reproducere a conținutului înscrisul fals neputând avea aparența unui înscris adevărat.

Așadar, contrafacerea scrierii înseamnă și plăsmuirea, respectiv confecționarea unui înscris similar cu cel care trebuia să conțină mențiuni adevărate, deoarece o condiție a existenței infracțiunii prevăzute de art. 290 C.pen. este ca înscrisul falsificat să fie susceptibil de a produce consecințe juridice în cazul când ar fi folosit, cerință care este îndeplinită, din moment ce înscrisul falsificat are doar aparent însușirile și conținutul unui înscris adevărat, ce ar putea, prin folosire, să producă aceleași efecte ca și acesta din urmă.

Toate cele de mai sus se regăsesc comentate în literatura juridică de specialitate, semnificativă fiind lucrarea „Explicații teoretice ale Codului penal român” – vol. IV pag. 378, 379, 390 – 395, unde autorii V. Dongoroz și colaboratorii, s-au exprimat în sensul celor pe care le-am expus.

De asemenea, analizând dispozițiile art. 290 C.pen., în lucrarea „Codul penal comentat și adnotat” – partea specială vol. II, pag. 251, 252 și 276, autorii Teodor Vasiliu, George Antoniu, Vasile Papadopol ș.a. au reținut că acțiunea de falsificare poate îmbrăca fie forma contrafacerii scrierii ori a subscrierii, fie forma alterării în orice mod. A *contraface* înseamnă a reproduce ceva în mod fraudulos, a imita, a plăsmui, a ticlui, a alcătui ceva, atribuindu-i caracter de adevăr, de autenticitate. Făcând trimitere la dispozițiile art. 288 C.pen., autorii lucrării au arătat că, datorită specificului înscrisurilor oficiale de a fi confecționate prin folosirea unor mijloace de imprimare mecanică (n.n. în prezent acest lucru este valabil și în privința înscrisurilor sub semnătură privată, care pe scară largă și în mod obișnuit sunt tehnoredactate) expresiei „contrafacerea scrierii” trebuie să i se acorde un sens mai larg, și anume acela de alcătuire, de plăsmuire a înscrisului, iar nu numai de imitare a scrierii manuscrise a conținutului său. S-a menționat în aceeași lucrare că Tribunalul Suprem, cu ocazia pronunțării deciziei de îndrumare nr. 1/1970, fiind chemat să se pronunțe asupra problemei dacă plăsmuirea în întregime a unui înscris cade sub incidența art. 288 C.pen., a dat o

soluție afirmativă arătând că, în ce privește elementul material, contrafacerea poate fi totală, când autorul plăsmuiește înscrisul în întregime, sau parțială, acest din urmă mod de falsificare constând de cele mai multe ori în semnarea falsă a pretinsului emitent.

Prin urmare, față de cele mai sus precizate și coroborând probele cauzei în ceea ce îl privește pe inculpatul Boștină Doru Cătălin, rezultă că, în cazul său, faptele de a întocmi la 15 septembrie 2003 actul constitutiv și statutul Fundației Everlex, în cuprinsul cărora a menționat în fals că activul patrimonial al Fundației se compune din aportul inițial în natură reprezentat din imobilul situat în București, str., acte pe care le-a autentificat la 6 noiembrie 2003, în condițiile în care Florina Mihaela Boștină, în calitate de coproprietar al imobilului menționat, nu cunoștea și nu-și dăduse acordul cu privire la intrarea bunului în activul patrimonial al Fundației, după care inculpatul a folosit ulterior actele în fața mai multor autorități publice, în vederea producerii de consecințe juridice (pentru dobândirea în ce privește Fundația, a personalității juridice, pentru înregistrarea fiscală a acesteia, pentru intabularea dreptului de proprietate), se circumscriu elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 290 C.pen.

Cum la dosar nu există dovezi că Florina Mihaela Boștină și-ar fi exprimat acordul în sensul celor atestate neadevărat în cuprinsul actului constitutiv și al statutului Fundației, reiese fără tăgadă că inculpatul a plăsmuit în întregime actele arătate, creând aparența unor înscrisuri conforme cu realitatea, legea neimpunând condiția preexistenței, în cazul infracțiunii prevăzută de art. 290 C.pen., a unui înscris inițial adevărat, asupra căruia să intervină autorul, contrafacându-l ori alterându-l în vreun fel.

În legătură cu infracțiunea prevăzută de art. 291 C.pen., se reține că prima instanță a constatat în mod corect că actele materiale care intră în conținutul acestei infracțiuni sunt cele referitoare la folosirea de către inculpat, în fața mai multor autorități publice, a declarației false autentificată nelegal de inculpata Popa Marilena Carmen, nefiind vorba despre actele materiale care intră se absorb în conținutul constitutiv al infracțiunii prevăzute de art. 290 C.pen., respectiv folosirea de către inculpat a actului constitutiv și a statutului Fundației în fața aceluiași autorități publice.

Cât privește cele învederate de apărătorul inculpatei Popa Carmen Marilena, Înalta Curte constată că prima instanță interpretând probele cauzei, a stabilit corect vinovăția acesteia, neavând vreo relevanță, în ce privește activitatea infracțională a inculpatei, că partea civilă a

formulat plângere după trecerea unei perioade de un an de la data comiterii faptelor, ori că soții Boștină au colaborat anterior săvârșirii infracțiunilor cu biroul notarial reprezentat de inculpată.

Așadar, Înalta Curte constată că sentința instanței de fond prin care s-a dispus condamnarea celor doi inculpați este legală și temeinică, criticile formulate prin motivele de recurs fiind nefondate.

Pentru toate aceste considerente, în temeiul art. 385¹⁵ pct. 1 lit. b C.proc.pen., Înalta Curte va respinge ca nefondate recursurile declarate de inculpații Boștină Doru Cătălin și Popa Marinela Carmen.

În baza art. 192 alin. 2 și art. 189 C.proc.pen., recurenții inculpați vor fi obligați la plata cheltuielilor judiciare către stat, onorariile apărătorilor pentru asigurarea asistenței juridice din oficiu până la prezentarea apărătorilor aleși fiind avansate din fondul Ministerului Justiției.

Cât privește recursul declarat de partea civilă Gruia (fostă Răducu) Florina Mihaela, acesta nu a fost motivat în scris și nici susținut oral.

Din oficiu, în conformitate cu dispozițiile art. 385⁶ alin. 3 C.proc.pen., Înalta Curte a verificat hotărârea atacată sub toate aspectele și nu a constatat motive de casare a acesteia.

În consecință, Înalta Curte va respinge ca nefondat recursul părții civile, în conformitate cu dispozițiile art. 385¹⁵ pct. 1 lit. b C.proc.pen. și, în baza art. 192 alin. 2 C.proc.pen. va dispune obligarea acesteia la plata cheltuielilor judiciare către stat.

PENTRU ACESTE MOTIVE
IN NUMELE LEGII
DECIDE

Respinge, ca nefondate, recursurile declarate de inculpații *Boștină Doru Cătălin*, *Popa Marinela Carmen* și partea civilă *Gruia (fostă Răducu) Florina Mihaela* împotriva sentinței penale nr.125 din 1 aprilie 2011 a Curții de Apel București, Secția a II-a penală.

Obligă recurenții inculpați *Boștină Doru Cătălin* și *Popa Marinela Carmen* la plata sumelor de câte 275 lei cheltuieli judiciare către stat, din care sumele de câte 75 lei, reprezentând onorariile pentru apărarea din oficiu, până la prezentarea apărătorilor aleși, se vor avansa din fondul Ministerului Justiției.

Obligă recurenta parte civilă *Gruia (fostă Răducu) Florina Mihaela* la plata sumei de 200 lei cheltuieli judiciare către stat.

Definitivă.

Pronunțată, în ședință publică, azi 12 iulie 2011.

LUJU.RO
LUMEAJUSTITIEI.RO
LUJU.RO